

A GOUFFRE BERGER

A világ legmélyebb barlangja 1955-ig a Marcell Loubens tragikus szerencsétlensége miatt, a hazai sajtóban is többször szerepelt Gouffre de Pierre St. Martin volt, amelyben a francia kutatók hallatlan nehézségek árán 728 m mélységbe leereszkedtek. A zsombolykutatás nehézségeit ismerők alig gondolták túlszárnyalhatónak a „világcsúcsot”, amikor 1955-ben a szakkörökben egy még mélyebb zsomboly felfedezésének híre terjedt. Az újonnan felfedezett zsomboly is francia területen nyílik, mélységét 1955 szeptemberében 985 méterben, a legújabb kutatások eredményeként pedig 1122 méterben állapították meg.

A zsombolyt, amely a Grenoble melletti átlag 1500 méter magas Vercors mészkőfennsíkron nyílik, 1953 májusában fedezték fel. Ekkor 372 méter mélységben földalatti vízfolyáshoz értek, amit 36 kg. fluoreszcinnel megfestették, anélkül azonban, hogy a környékbeli forrásoknál valami változást észleltek volna. A következő évben gumitutatókkal követték a patakot addig, míg egy 20 méteres vízesés visszafordulásra kényszerítette a kutatókat. Újabb expedíció alkalmával drótkötelekkel és kötélfágsókkal sikerült a vízesés mellett teljes felszereléssel leereszkedniük, majd 3 kilométeres szakaszon követték a Riviére sans Étoiles-nak (Csillagok nélküli folyó) nevezett vízfolyást. Újabb mélységekbe ereszkedve, 903 méternél elérték a barlang legmélyebb pontját, és ezzel „földalatti mélységi világcsúcsot” állítottak be, amit a következő évben, 1955-ben 985 méterre növeltek.

1956-ban nyolc nemzet kutatói, köztük a magyar kutatók által jól ismert lengyel K. Kowalski is, újabb nagyszabású kutatást szerveztek, hogy a legnagyobb körültekintéssel irányított és tökéletes felszereléssel ellátott expedíció keretében befejezzék ennek a rendkívül érdekes barlangnak a feltárását.

A zsombolynyílásnál felállított kutatótábor Grenoble al állandó rádióösszeköttetésben volt, a két és fél tonnás kutatófelszerelést helikopterrel szállították a fennsíkra, a vizet pedig egy 700 méterrel mélyebben fakadó forrásból műanyagvezetéken nyomták a táborhoz. Rendkívüli nehézségekkel járt a tekintélyes felszerelésnek a barlangba való szállítása, annál is inkább, mert közben hosszabb, rendkívül szűk szakaszon (Meander) kellett keresztüljutniuk.

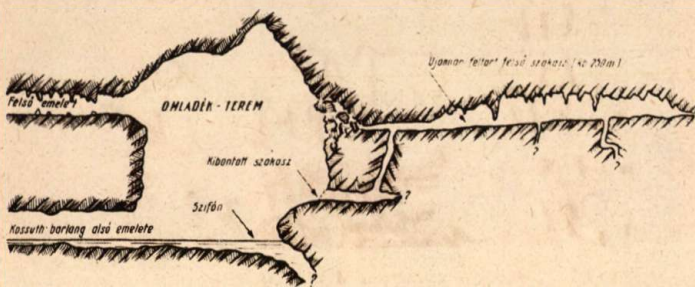
A Gouffre Berger tulajdonképpen nem nevezhető tipikus zsombolynak, mert helyenként igen hosszú vízszintes szakaszok váltakoznak a függőleges aknákkal. A barlang, a mészkő különböző korú rétegeit harántolja és ennek megfelelően változtatja jellegét. A kezdeti, aránylag szűk szakaszok után 250 méter mélységben, ahol máskorú mészkőbe ér, hatalmas, helyenként 60 méter magas és 150 méter hosszú termekké bővül a barlang. Tizenkét órával leszállás után, 500 méter mélységben a legszebb teremben (Salle des Treizes) állították fel az I. sz. tábor, állandó telefonösszeköttetéssel. E teremben páratlan szépségű cseppkőképződmények vannak, amelyek elérik a 15 méteres magasságot.

Innen kezdve egyre nehezebbé válik a továbbjutás, vízfolyások és vízesések nehezítik az utat. A IV. tábor 940 méter mélységben állították fel. Innen az egyik kutatót, megbetegedése miatt, vissza kellett szállítaniuk.

1100 méter mélységben újabb folyóval találkoztak, amely azonban — az elvégzett festési kísérletek szerint — független a magasabb szinten levőtől. Egy nagyobb tó, majd tíz méter hosszú szifon után 1122 méter mélységben elérték a barlang eddig ismert legmélyebb pontját, ahol a vízfolyást egy 50 fok alatt lehajló sziklafal igen mély szifonba kényszeríti.

Összesen 17 napot töltöttek a kutatók a barlangban, akiket visszajövet 250 méter mélységnél váratlan időjárásváltozás okozta vízbetörés két napig tartó kényszerpihenőre ítelt. Végeredményben a kutatás során baleset nem fordult elő, a résztvevők többsége jó egészségben bírta ki a barlangkutatás történetében egyedülálló időtartamú kutatóexpedíciót.

Dr. Kessler Hubert

A Kossuth-barlang folytatásába vezető folyosó az emeleti szakaszban

Megtalálták a Kossuth-barlang folytatását

Az 1956. évben felfedezett jósvafői Kossuth-barlang hatalmas omladék teremmel végződött, melynek alján mély szifonból fakadt a barlang patakja. A kutatók először oxigénes légzőkészülékkel kísérelték meg a szifon legyőzését, majd a szifon feletti sziklafalban rövidebb vízszintes tárat robbantottak, de ezt a munkát fedezet hiányában egyelőre abba kellett hagyni.

Az elmúlt év decemberében sikerült egy, a terembe torkolló, agyaggal teljesen kitöltött folyosót tíz méter hosszúságban kibontani és onnan a barlang felső emeletének folytatásába bejutni. Ez a barlangszakasz egy magasságban van az eddig ismert felső barlangemelettel. Igen szép cseppkövek díszítik, melyeknek egy részét mutató aragonitképződmények borítják. Ez a barlangszakasz kb. 250 méter hosszú, belőle több helyen eltömődött, hajdani víznyelők vezetnek az alsó szint felé. A barlang kutatói (Vízgazdálkodási Tud. Kutató Intézet) most megkísérik, hogy az egyik víznyelő kibontásával elérjék a barlang patakját.

Különös érdekessége a barlangnak magas hőmérséklete, amely különösen most, aránylag kis vízállás mellett érvényesül. Az eddigi vizsgálatok során megállapították, hogy minél kisebb a barlangi patak vízhozama, annál magasabb vízének és a barlang levegőjének hőmérséklete. Jelenleg elérte a 16 C°-ot, a hazai barlangok átlagos 10 C°-os hőmérsékletével szemben.

A barlang folytatásának vázlatos metszete (Szerző felv. és rajza)